

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/71/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4415221088
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4415221088.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcov: 1. K. S., rod. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. pod Z. č. XXX, 2. F. K. S., rod. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. S. nad I., H. č. XXXX/XX, 3. Z. O., rod. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., S. XXX/XX, všetci žalobcovia zastúpení advokátom JUDr. Igorom Haruštiakom, so sídlom Bratislava, Linzbothova 13, proti žalovaným: 1. S. S. N., Ph.D., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. - H. pole, E. XX, Česká republika, 2. Y. I., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. 6, S. XX, Česká republika, 3. K. Z. E., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. 1, I. XXX/XX, Česká republika, všetci žalovaní zastúpení Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK-ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a o vzájomnej žalobe žalovaných v 1. až 3. rade, o určenie ich vlastníctva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 24. septembra 2019 č. k. 5C/495/2015-264 v jeho vyhovujúcich výrokoch (III., IV.), ako aj vo výroku o náhrade trov konania (V.) takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcom výroku, ktorým súd určil, že žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností (III., IV.), ako aj vo výroku o nároku žalobcov na náhradu trov konania (V.) zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol takto:

„I. Súd konanie o vzájomnom návrhu žalovaných v rade 1 až 3 zastavuje.

II. Žalobcom v rade 1, 2 a 3 súd voči žalovaným v rade 1, 2 a 3 nárok na náhradu trov konania o vzájomnej žalobe nepriznáva.

III. Súd určuje, že žalobcovia v rade 1, 2 a 3 sú podieloví spoluvlastníci a to žalobca v 1. rade - K. S., rod. S., nar. XX. XX. XXXX, r. č.: XXXXXX/XXX, bytom G. pod Z. č. XXX, štátna príslušnosť Slovenská republika v podiele 1/4 iny z celku, žalobca v 2. rade - F. K. S., rod. S., nar. XX. XX. XXXX, r. č.: XXXXXX/XXXX, bytom J. S. I., H. č. XXXX/XX, štátna príslušnosť Slovenská republika v podiele 1/4-iny z celku a žalobca v 3. rade - Z. O., rod. O., nar. XX.X.XXXX, r. č.: XXXXXX/XXXX, bytom K., S. XXX/XX, štátna príslušnosť Slovenská republika v podiele 2/4-in z celku nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území A., obec A., okres Nové Zámky, a to:

-novovytvorených parciel: C-KN č. 13615/2 - zastavané plochy o výmere 1292 m2, C-KN č. 13618/9-orná pôda o výmere 47284 m2, C-KN č. 13634/3- ostatné plochy o výmere 5659 m2, C-KN č. 13618/10 - orná pôda o výmere 15815 m2, C-KN č. 13618/13 - zastavané plochy o výmere 140 m2, C-KN č. 13618/16- orná pôda o výmere 652 m2, C-KN č. 13634/8 - ostatné plochy o výmere 811 m2, C-KN č. 13618/12 - orná pôda o výmere 1511 m2, C-KN č. 13618/15 - zastavané plochy o výmere 445 m2, C-KN č. 13618/17-orná pôda o výmere 28712 m2, C-KN č. 13621/3-zastavané plochy o výmere 312 m2, C-KN č. 13629/3 - trvalé trávne porasty o výmere 4688 m2, C-KN č. 13631/6- orná pôda o výmere 24349 m2 a C-KN č. 13634/5 - ostatné plochy o výmere 1123 m2, vytvorených geometrickým plánom č. 11976454-S-Gp-F - 271/2017, vyhotoveným dňa 14.2.2018 Ing. Rastislavom Petkaničom - GEPOS,

Nové Mesto nad Váhom, úradne overeným Okresným úradom Nové Zámky, katastrálnym odborom dňa 16. 05. 2018 pod č. 328/18, na oddelenie pozemkov p. č. 13615/2, 13618/9,10,12,13,15,16,17, 13621/3, 13629/3, 13631/6, 13634/3,5,8 a vymedzenie rozsahu duplicitného vlastníctva.

IV. Geometrický plán č. 11976454-S-Gp-F - 271/2017, vyhotovený dňa 14. 02. 2018 Ing. Rastislavom Petkaničom - GEPOS, Nové Mesto nad Váhom, úradne overený Okresným úradom Nové Zámky, katastrálnym odborom dňa 16. 05. 2018 pod č. 328/18 je súčasťou rozsudku.

V. Žalobcom v rade 1, 2 a 3 súd priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalovaným v rade 1, 2 a 3 a to v súvislosti s konaním o tej časti žaloby žalobcov, ktorej bolo vyhovené.

VI. Súd konanie v časti o určenie, že ostatné C-KN parcely č. 13615/1, 13618/2, 13618/3, 13618/7, 13618/11, 13618/14, 13621/1, 13621/2, 13629/1, 13629/2, 13631/4, 13631/5, 13634/2, 13634/6 a 13634/7, uvedené v časti Nový stav geometrického plánu č. 11976454-S-Gp-F - 271/2017, vyhotoveného dňa 14. 02. 2018 Ing. Rastislavom Petkaničom - GEPOS, Nové Mesto nad Váhom, ostávajú vo vlastníctve doterajších vlastníkov, zapísaných na LV. č. XXXX, k. ú. A. (žalovaných), zastavuje.

VII. Žalovaným v rade 1, 2, 3 súd nepriznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v rade 1, 2 a 3 v súvislosti s konaním o žalobe žalobcov v tej časti, v ktorej bolo konanie zastavené.“

1.1. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie oprel o ust. § 137 písm. c/ CSP, ako aj zistený skutkový stav dokazovaním.

1.2. Žalobcovia v 1. až 3. rade podali určovaciu žalobu v zmysle § 137 písm. c/ CSP, preto súd skúmal, či tu je daný naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva na strane žalobcov. Uviedol, že z rozhodovacej praxe vyplýva, že jedna strana bude mať naliehavý právny záujem na určení ich vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vždy, keď je vlastníkom zapísaný v katastri nehnuteľností, aj protistrana, t. j. pokiaľ je evidované duplicitné vlastníctvo. Rozhodnutím súdu sa zabezpečí vnesenie istoty do právneho postavenia žalobcov v 1. až 3. rade, ako aj žalovaných v 1. až 3. rade a rozhodnutím súdu sa môže dosiahnuť zmena zápisu v katastri nehnuteľností, čím dôjde k odstráneniu duplicity vlastníctva a k odstráneniu pochybností o tom, kto je vlastníkom (spoluvlastníkom) nehnuteľností. Vzhľadom na uvedené, mal za to, že je daný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe žalobcov.

1.3. Žalobcovia v 1. až 3. rade svoje vlastníctvo odvodzovali od svojich právnych predchodcov - manželov O.. Títo, podľa tvrdenia žalobcov, predmetné nehnuteľnosti nadobudli na základe výmeru o vlastníctve pôdy vydaného vtedajším Ministerstvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, o čom predložili Výmer č. 3017/1948-10/B zo dňa 11. 05. 1948, z ktorého mal súd za preukázané, že tento výmer bol vydaný Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v súlade s § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Sb. n. SNR o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. n. SNR. Výmer je opatrený pečiatkou a podpisom poverenika. Z výmeru je zrejmé, že po vykonanom pokračovaní predpísaným nariadením č. 104/1945 Sb. n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. n. SNR o konfiškácii a urýchlenom rozdelení poľnohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského nároku a vyhláškou poverenika pôdohospodárstva a pozemkovej reformy č. 21/1946 UR.V. o schvaľovaní prídelových plánov a na základe prídelového plánu vypracovaného miestnou roľníckou komisiou v Köbölküte (Gbelce) potvrdeného Okresnej roľníckej komisie v Parkane (Štúrovo) a schváleného Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy dňa 10. 05. 1948 boli manželom K. a M. O. pridelené do vlastníctva poľnohospodárske nehnuteľnosti v kat. úz. v tom čase v Köbölküte (dnes Gbelce) a to nehnuteľnosti evidované v tom čase v PKN vložke č. 1254 ako parcela č. 3618, 3619, 3620/26 a 3630. Žalobcovia v 1. až 3. rade, ktorí tvrdili, že ich predchodcovia nehnuteľnosť prídelom nadobudli, súdu predložili ako dôkaz výmer o vlastníctve sporných poľnohospodárskych nehnuteľností ich predkov. Výmer je vkladu schopný, nadobúdaci titul, ktorý sa považuje za verejnú listinu a dokazuje vlastnícke právo prídelcu k pridelenej poľnohospodárskej nehnuteľnosti. Súd teda mal za preukázané, že predchodcovia žalobcov riadne nadobudli do svojho spoluvlastníctva sporné nehnuteľnosti. Nebolo preukázané, že by následne nejakým právne relevantným spôsobom prídelcovia o toto vlastníctvo prišli. Naopak, čo sa týka nakladania, bolo preukázané, že časť pôvodnej parcely č. 3618 prídelcovia odpredali kúpnu zmluvou RI-79/73 manželom S., čím došlo k zníženiu parcely č. 3618 o predanú časť 54235 m². Zostatok pridelených nehnuteľností, ako to vyplýva z listinných dôkazov, ako aj z oznámenia katastra (č. I. 14) následne po celý čas prechádzal na rodičov a následne na samotných žalobcov v 1. až 3. rade, tak ako to je podrobne uvedené v bode 13. rozsudku. Ďalej súd z nájomných zmlúv predložených žalobcami spolu s dokladmi preukazujúcimi úhradu nájomného (č. I. 207, 208, 212 až 220) mal preukázané, že

žalobcovia a ich predchodcovia sa o svoje vlastníctvo starali, zaujímali, nakladali ním - prenajímali ho na základe písomných nájomných zmlúv tretím osobám.

1.4. Žalovaní v 1. až 3. rade svoje vlastníctvo odvodzovali od svojho predka Dr. N. Z., ktorému bolo toto vlastníctvo odňaté (prevzaté), resp. z ktorého prešlo na štát v dobe od 25. 02. 1948 do 01. 01. 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1 písm. p/ (§ 4 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb.). Uvedené prevzaté nehnuteľnosti boli síce predmetom na vrátenie oprávneným osobám - potomkom O. podľa dohody schválenej rozhodnutím Pozemkového úradu Nové Zámky č. j. 300/92 zo dňa 11. 03. 1993 v spojení s opravným rozhodnutím Pozemkového úradu Nové Zámky č. j. 300/92/I.a zo dňa 08. 11. 1995. Časť takto vrátených nehnuteľností následne dedením po svojej matke mali nadobudnúť žalované v 2. a 3. rade. Je nesporné, že Dr. N., aj keď zrejme bez právneho dôvodu, ale boli v rozhodnom období odňaté nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu. Uvedená krivda vykonaná v rozhodnom období mala byť napravená postupom v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. Podľa súdu však túto krivdu bolo možné napraviť, avšak len v súlade s uvedeným zákonom. Žalovaní v súčasnosti odvodzujú svoje právo od rozhodnutia vydaného príslušným pozemkovým úradom podľa reštitučného predpisu. Vznikla tak situácia, že reštituentom bolo vrátené do vlastníctva niečo, čo v tom čase bolo vo vlastníctve iných súkromných fyzických osôb, t. j. predmet reštitúcie nebol spôsobilým predmetom na vydanie podľa zák. č. 229/1991 Zb. Vzhľadom na to, súd mal za to, že predmetom vydania boli nespôsobilé nehnuteľnosti, ktoré právni predchodcovia žalobcov nadobudli na základe výmeru do svojho vlastníctva, tieto riadne prechádzali na ich potomkov a riadne ich užívali. V konaní nebolo preukázané, že by predchodcovia žalobcov alebo žalobcovia o toto svoje vlastníctvo prišli.

1.5. Súd v danej veci zistil, že sa tu do kolízie dostali dve práva, a to právo žalobcov ako právnych nástupcov prídelcov, ktorí vlastníctvo nadobudli na základe výmeru o vlastníctve pôdy a právo žalovaných, resp. ich právnych predchodcov, ktorým boli do vlastníctva nehnuteľností prinavrátené na základe iných uplatnených reštitučných nárokov podľa reštitučných predpisov. Súd v snahe o čo najspravodlivejšie usporiadanie veci dospel k záveru, že v tomto prípade svedčí vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam žalobcom v 1. až 3. rade, ktorí nespôsobili a nemohli ovplyvniť skutočnosť, že bez ich vedomia boli nehnuteľnosti patriace do ich (resp. ich predkov) vlastníctva rozhodnutím správneho orgánu, ktoré považuje súd za paakt vydané žalovaným, resp. ich predchodcom. Ako bolo uvedené, súd uvedené rozhodnutie považuje za nulitný akt (paakt), pretože sa ním vydávalo niečo, čo nebolo podľa zákona spôsobilé vydania - vydávali sa nehnuteľnosti, ktoré v čase vydania boli vo vlastníctve fyzických osôb, a nie vo vlastníctve štátu, resp. právnických osôb (§ 5 zák. č. 229/91 Zb.) a žalovaní, resp. ich predchodcovia nemohli na základe takéhoto nulitného právneho aktu nadobudnúť vlastníctvo, preto súd žalobe vyhovel a určil, že podieloví spoluvlastníci, a to žalobcovia v 1. až 3. rade, sú podieloví spoluvlastníci, tak ako to uviedol vo výroku svojho rozhodnutia, pričom súčasťou rozsudku sa stal i geometrický plán Ing. Rastislava Petkaniča - GEPOS Nové Mesto nad Váhom zo dňa 14. 02. 2018.

1.6. Súd na doplnenie uviedol, že sa nestotožnil s tvrdením žalovaných v 1. až 3. rade, že výmer o vlastníctve nie je platný, pretože podľa PKN vložky č. 1254 bol zápis vlastníckeho práva v prospech štátu vykonaný až 14. 11. 1959, t. j. až po tom, ako bol vydaný výmer. Súd opätovne poukázal na to, že výmer obsahuje zákonné náležitosti, je perfektnou listinou, verejnou listinou a nadobúdacím titulom. Uviedol, že napriek zápisu zo 14. 11. 1959, z uznesenia vydaného Radnou komorou Krajského súdu trestného v Prahe pod č. Tk XXIX 2895/48 zo dňa 28. 04. 1948, vyveseného 05. 05. 1948 vyplýva, že Dr. N. Z. bol zhabaný všetok majetok podľa vtedy platného zákona č. 58/23 Sb., čo znamenalo, že predchodca žalovaných bol vtedy považovaný za zradcu v zmysle zákona č. 23/48 Zb. o výkone trestov postihujúcich majetok dňom jeho vyvesenia na súdnej doske, t. j. 05. 05. 1948, pričom uznesenie nadobudlo právoplatnosť a účinnosť. To znamená, že v čase, keď bol vydaný výmer, predchodca žalovaných bol zbavený svojho majetku. V konaní nebolo sporné, že právny predchodca žalovaných o nehnuteľnosti počas bývalého režimu prišiel a túto skutočnosť nespochybnili ani jeho potomkovia. Veď práve oni ako oprávnené osoby v rámci reštitúcie žiadali o navrátenie nespravodlivo a protizákonne, bez právneho dôvodu odňatého vlastníctva svojho predka.

1.7. O trovách konania o žalobe žalobcov súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcom, úspešným v konaní, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výrokoch III., IV., V. napadli v zákonnej lehote odvolaním žalovaní, ktorí sa domáhali jeho zrušenia a vrátenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové

rozhodnutie, alternatívne jeho zmeny a zamietnutia žaloby žalobcov v 1. až 3. rade. Dôvodili tým, že súd uznal ako právny titul pre určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v prospech žalobcov Výmer o vlastníctve pôdy, pričom v zmysle príslušnej PKN vložky č. 1254 pre kat. úz. A. vyplýva, že sporné nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu boli až od roku 1959, keď bola zapísaná konfiškácia. Preto poukazujú na to, že v čase vydávania príslušného výmeru Československý štát nemohol byť vlastníkom sporných nehnuteľností, čo je preukázaný fakt. V dôsledku toho ani žiaden prevod a dedenie nemohli byť platné. Tvrdia preto, že z neprávosti nemôže vzniknúť právo. Poukazovali na tú skutočnosť, že podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR bolo potrebné rozhodnutie konfiškačnej komisie v sídle ONV v obvode, v ktorom sa nachádzal konfiškácii podliehajúci majetok. Žalobcami deklarované rozhodnutie príslušnej konfiškačnej komisie však títo nepredložili a konajúci súd sa s danou skutočnosťou nevysporiadal, hoci v rámci dokazovania navrhli predloženie takéhoto dôkazu. Tvrdia, že ich právny predchodca Dr. Z. N. ako pôvodný vlastník nespĺnil ani jednu z podmienok v zmysle nariadenia č. 64/1946 Sb. n. SNR s poukazom na článok I. odsek 6 citovaného nariadenia, ako aj § 4 nariadenia č. 50/1945 Sb. n. SNR, a preto predmetný výmer o vlastníctve pôdy bol vydaný nezákonne, predčasne, a teda majetok ich právneho predchodcu bol nezákonne, predčasne zaradený do prídelového konania, v rámci ktorého bol príslušný výmer o vlastníctve pôdy vydaný. Preto považujú predmetný výmer o vlastníctve pôdy len za formálno-právny akt, bez zákonného opodstatnenia, nezakladajúci právoplatné účinky nadobudnutia vlastníctva. Poukazujú zároveň na kardinálny rozdiel medzi významom zbavenie majetku (bod 16. rozsudku) a na význam zaistenie majetku, ako to vyplývalo zo zákonov platných v čase vydávania výmeru.

2.1. O zbavení majetku právneho predchodcu žalovaných síce bolo rozhodnuté, ako sa na to poukazuje, avšak to ešte neznamená, že bolo rozhodnuté o konfiškácii jeho majetku. Z uznesenia Rady komory Krajského súdu trestného v Prahe pod sp. zn. Tk XXIX 2895/48 zo dňa 28. 04. 1948 vyplýva, že majetok ich právneho predchodcu sa podľa § 29 ods. 3 zák. č. 50/23 Sb. a § 13 ods. 1, 3 zák. č. 23/48 Sb. zabavuje ešte pred rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného uznesenia je evidentné, že podľa návrhu Štátneho zastupiteľstva v Prahe bolo zahájené prípadné vyšetrovanie pre zločiny a bola ďalej navrhnutá podľa § 29 ods. 3 zákona č. 50/23 Sb. a § 13 ods. 1 zák. č. 23/48 Sb. konfiškácia majetku. Hoci bolo evidentné, že majetok sa pre účel novej konfiškácie v budúcnosti zabavuje, ešte to neznamená, že aj v budúcnosti podľa výsledkov trestného konania bude skonfiškovaný. V prípade ich právneho predchodcu Dr. Z. N. sa zabavenie realizovalo pre zaistenie možného výkonu. V konaní predložili uznesenie krajského prokurátora v Prahe, z ktorého vyplýva, že trestné stíhanie ich právneho predchodcu, zahájené Radnou komorou Krajského súdu trestného v Prahe, bolo zastavené. Ďalej je nesporným faktom, že ešte v roku 1946 bol ich právny predchodca Dr. Z. N. vyznamenaný.

2.2. Žalovaní ďalej vo svojom odvolaní tvrdia, že pri vydávaní príslušného výmeru išlo o svojvôľu Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave bez konfiškačného rozhodnutia príslušného súdu, resp. príslušnej komisie. Dr. N. nikdy nebol odsúdený a jeho majetok so spornými nehnuteľnosťami nebol konfiškovaný na základe potrebného rozhodnutia. Preto v konaní navrhovali, aby žalobcovia predložili hodnoverné rozhodnutie o tom, že sporný majetok ich právneho predchodcu bol v čase vydávania príslušného výmeru o vlastníctve pôdy konfiškovaný, a takto konfiškovaný sa stal majetok Československého štátu a to aj s poukazom na § 14 ods. 1 zák. č. 23/48 Sb. Navrhovaný dôkaz však zo strany žalobcov nebol predložený. O vydanie nehnuteľností požiadali, vychádzajúc zo zápisov z PKN vložky č. 1254 pre kat. úz. A., teda konfiškácie z roku 1959 zakotvanej B/17 danej vložky, pričom ani pri najväčšej obozretnosti nevedeli a nemohli vedieť o nejakom výmere o vlastníctve a prídelcoch. Preto tvrdia, že odo dňa vydania a vrátenia sporných nehnuteľností, t. j. od roku 1994 boli stále dobromyseľní ako riadni vlastníci až do roku 2014, kedy im bolo zaslané oznámenie z príslušného katastrálneho odboru o duplicitnom vlastníctve. Poukázali na to, že vlastnícke právo, pokiaľ sa nadobudne v dobrej viere, požíva ochranu a nezaniká v súlade s článkom 11. Listiny základných práv a slobôd a ústavnými princípmi právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv. Sú toho názoru, že je potrebné pri posudzovaní žaloby žalobcov posúdiť aj ich ochranu, a to ochranu ich vlastníckych práv, ku ktorým sa vždy hlásili v dobrej viere, rešpektujúc právne predpisy aj ohľadne sporných nehnuteľností. Pokiaľ súd v bode 14. rozsudku uviedol, že žalobcovia, resp. ich predchodcovia sa riadne o nehnuteľnosti starali, užívali ich a nakladali s nimi, a teda ich mali v dobromyseľnej faktickej držbe, poukazujú na to, že žalobcovia dostávali len nájom od tzv. nájomcov, pričom nehnuteľnosti vôbec neobrábali, nakoľko tieto sa nachádzajú medzi nehnuteľnosťami ich nájomcu a to spoločnosti PROFMAT, s. r. o., pričom s uvedenou spoločnosťou sú v stálom kontakte a od roku 1994 vykonávajú aj kontrolu prenajímaných nehnuteľností, čo žalobcovia preukázať nemôžu. V zmysle skutkového stavu sú toho názoru, že vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam im svedčí tak morálne, ako aj právne. Pokiaľ ide o samotný geometrický plán Ing.

Rastislava Petkaniča, je podstatné, na základe akých podkladov bol plán vypracovaný. Javí sa, že predmetný geometrický plán bol vypracovaný na základe predloženej prídelovej listiny, a teda ide o ideálne zameranie možno podľa nejakého prídelového plánu, o ktorom sa však geodet nezmieňuje, ani nebol doteraz predložený žalobcami. Daný geometrický plán podľa ich názoru vychádza z právneho stavu katastra nehnuteľností, a nie z nejakého ideového prídelového plánu, o ktorom sa v roku 1994 vôbec nevedelo. Predložený geometrický plán je bez podrobností na súčasný právny stav v zmysle pozemno-knižných máp „E-parcely“ nie sú zakreslené a sú len imaginárne. Tvrdia, že žalobcovia, resp. ich predchodcovia len formálne právne dedili a prenajímali sporné nehnuteľnosti bez faktického ovládania, nakoľko je logické, že tie isté nehnuteľnosti nemohli naraz obrábať a obhospodarováť dva rozličné hospodárske subjekty. Oni majú svoje nehnuteľnosti zapísané riadne ako CKN parcely, teda parcely boli a sú v teréne zrejme a určené hranicami.

2.3. Záverom uviedli, že v demokratickom štáte nemôže byť spravodlivé zlegalizovanie nezákonného postupu orgánov totalitného režimu za účelom priznania neprávosti založenej v totalitnom režime hlavne proti tým vlastníkom, ktorým boli majetky odobraté násilne bez právneho a zákonného dôvodu.

3. K podanému odvolaniu žalovaných sa písomne vyjadrili žalobcovia, ktorí navrhli rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a uplatnili si nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Napadnutý rozsudok považujú za vecne správny a v celom rozsahu sa s ním stotožňujú. Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, vykonané dôkazy správne vyhodnotil a na vec aplikoval správne právne predpisy.

3.1. Žalovaní podstatnú časť svojho odvolania venujú tvrdeniu, že v čase vydania Výmeru o vlastníctve pôdy zo dňa 11. 05. 1948 č. 3017/1948-10/B ich právnym predchodcom štát vlastníkom vydávaných nehnuteľností nebol. Poukazujú pritom na zápis v PK vložke č. 1254, vykonaný až v roku 1959, čo by malo vylučovať možnosť nadobudnúť nehnuteľnosti výmerom zo dňa 11. 05. 1948. Zápis do PK vložky považujú za evidentný omyl, o administratívny nezmysel, navyše, zápis do PK vložky v roku 1959 vlastníctvo založiť nemohol, pretože nemal konštitutívny charakter. Okresný výbor by nemohol pridel ani odňať. Správny akt tohto orgánu nijako nemohol založiť právne účinky zániku vlastníctva prídelcu. Poverený majetok mohlo odňať len Poverenie pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, ONV nemali právomoc odnímať prídely. Prechod vlastníctva predmetného majetku na štát pred dňom vydania výmeru o vlastníctve v prospech ich právnych predchodcov v roku 1948, teda zápis v PK vložke z roku 1959 rozhodne nevylučuje. Uplatňovať teraz vady konfiškačného a prídelového konania znamená snahu o narušenie niekoľko desaťročí trvajúceho právneho stavu po neprimerane dlhej dobe, čo je v rozpore so zásadou potreby právnej istoty a nevyhnutnej autority štátu. Žiadať v súčasnej dobe od právnych predchodcov pôvodných prídelcov dokazovanie zákonnosti procesu konfiškačného a prídelového konania spreď viac ako 70 rokov neznamená nič iné, len zaťažovanie strany, ktorá sa má takýmto postupom dostať do dôkaznej núdze. Nehovoriac o tom, že dôkazné bremeno by v takomto prípade neležalo na žalobcoch, ale na žalovaných, pretože výmer je verejnou listinou, samotná slúži ako dôkazný prostriedok. Pokiaľ žalovaní sa bránia tým, že v čase vydania výmeru ich právny predchodca O. nebol zbavený svojho majetku, tento mu nebol zabavený, ale len v rámci trestného konania bol zaistený, uvádzajú, že poľnohospodárska časť majetku Dr. N. bola následne konfiškovaná podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR tak, ako je to uvedené vo výmere o prídele pôdy, v súvisiacom prídelovom pláne, ako aj vo vyznačenej PKN vložke č. 1254. Všeobecne platí, že konfiškácia podľa uvedeného nariadenia bola zákonným aktom, ktorý nie je možné posudzovať z hľadiska prípadných väd na nej viaznucich deklaratórnych rozhodnutí. Je nepochybné, že poľnohospodárskou časťou majetku právneho predchodcu žalovaných štát disponoval tak, že ho odstúpil do prídelového konania vecne a miestne príslušným orgánom. Napriek subjektívnemu hodnoteniu a názoru žalovaných, uvádzajú, že výmer je perfektnou verejnou listinou vtedy, keď ju vydal na podklade zmocnenia plynúceho zo zákona alebo iného všeobecne záväzného predpisu orgán/úrad v rámci svojej právomoci, obsahuje odtlačok pečiatky tohto orgánu a podpis úradnej osoby. Predmetný výmer zo dňa 11. 05. 1948 všetky tieto náležitosti spĺňa a v samotnom texte uvádza, že je „verejnou listinou dokazujúcou vlastnícke právo prídelcu,“ preto jeho vyhodnotenie prvoinštančným súdom ako perfektnou verejnou listinou a nadobúdacieho titulu je nepochybne správne. K preskúmvaniu správnych aktov zaujal stanovisko aj Najvyšší súd SR, podľa ktorého všeobecné súdy nie sú oprávnené skúmať platnosť, či zákonnosť mimo rámca správneho súdnictva, ale len so zreteľom na to, či išlo o akty nulité (ničotné), o paakty.

3.2. Pokiaľ žalovaní v podanom odvolaní namietajú do konania predložený geometrický plán, uvádzajú, že tento bol vypracovaný v súlade s platnými smernicami Úradu geodézie a kartografie, čo je

preukázané jeho schválením katastrálnym úradom. Oprávnený geodet pri jeho vypracovaní postupoval štandardným spôsobom, vychádzal z grafického podkladu prídelovej listiny, zo zamerania identických bodov a morfológicky súvisiacich tvarov v teréne, na základe ktorých sa grafika prídelového plánu pretransformovala v existujúci stav KN. Tento postup podlieha kontrole katastrálneho úradu a je technicky nespochybniteľný. Pokiaľ žalovaní argumentujú, že oni v roku 1994 vychádzali z údajov katastra nehnuteľností, poukazujú na § 70 Katastrálneho zákona, v zmysle ktorého hodnovernosť a záväznosť údajov katastra nie je absolútna, čo zákonodarca zvýraznil v zákone priamo slovným spojením „ak sa nepreukáže opak.“ Do konania predložili prídelový plán pre katastrálne územie Kôbôlkút (Gbelce) „konf. Dr. Z. N. LM1.2.45“ a prídelový plán pre katastrálne územie Kôbôlkút, „hon, Alsoto, LmL.m.č.5“, na podklade ktorých v spojitosti s výmerom o vlastníctve pôdy sa následne aj reálne ujali užívania pridelených nehnuteľností. Tieto pôvodní prídelcovia užívali do konca svojho života. Prídelový plán nemohol byť neznámy ani v roku 1971, kedy potomkovia pôvodných prídelcov (rodičia žalobcov) časť prideleného majetku odpredali do konania predloženou kúpnu zmluvou a zmluvou o deľbe, ktorou zároveň geometrickým plánom došlo k odčleneniu časti z nehnuteľnosti z majetku, ktorý bol nadobudnutý na základe výmeru. Do konania predložili nájomné zmluvy s PD Gbelce a následne kontinuálne s ďalšími nájomcami a spolu s dokladmi o poberaní nájomného až do objavenia duplicitného vlastníctva. Pokiaľ žalovaní namietali, že svoje parcely evidované v registri „E“ KN prenajímali len formálne, uviedli, že formou prenajímania finančne nákladnými geometrickými plánmi nezameraných „E“ KN parciel je stále prenajímaná drvivá väčšina poľnohospodárskej pôdy v SR.

4. V priebehu odvolacieho konania žalovaní vypovedali plnú moc ich pôvodnému právnenému zástupcovi a plnú moc na ďalšie zastupovanie v konaní udelili Advokátskej kancelárii SOUKENÍK-ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, ktorý podal následne repliku k vyjadreniu žalobcov.

4.1. Poukázali na svoje doterajšie vyjadrenia prezentované v konaní. Poukazovali na nesprávne právne posúdenie reštitučného rozhodnutia Pozemkového úradu, ktoré súd prvej inštancie posúdil ako paakt, na čom následne zásadným spôsobom založil svoj právny názor o neexistencii ich vlastníckeho práva. Tým, že súd prvej inštancie označil rozhodnutie Pozemkového úradu za nulitný právny akt, z ich pohľadu právne nulifikoval, a takpovediac „zmietol“ podstatný právny akt, ktorý preukazoval na jednej strane obnovenie ich vlastníckeho práva za podmienok a postupom v zmysle zák. č. 229/1991 Zb. a existenciu ich dobromyseľnosti, a na druhej strane, toto chybné právne posúdenie malo bezpochyby zásadný vplyv pri rozhodovacej činnosti prvoinštančného súdu, ktorý z tohto dôvodu vyhovel žalobe, pričom nezohľadnil existenciu ich dobrej viery v rozhodovaciu činnosť príslušného správneho orgánu v kontexte snahy obnoviť vlastnícke právo.

4.2. Ďalej sa žalovaní vyjadrili k nevykonaniu listinných dôkazov, ktoré predložili a ktorými preukazovali reálny výkon vlastníckeho práva a držby sporných nehnuteľností. V konaní bola predložená nájomná zmluva so spoločnosťou PROFMAT, s. r. o., v ktorej bolo jasne a presne vymedzené, čo je predmetom nájmu. Nehnuteľnosti boli presne označené a vymedzené a uviedli aj odvodenie svojho obnoveného vlastníckeho práva z titulu rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky, čím bol jasne preukázaný vstup do reálnej držby týchto nehnuteľností a existencia dobromyseľnosti na strane žalovaných. Zhrnuto, teda vyslovili záver o nedostatočnom, resp. žiadnom relevantnom vykonaní dôkazov zo strany súdu pre náležité objasnenie veci, teda riadne vykonanie listinných dôkazov - nájomných zmlúv, vykonanie výsluchov nájomcov oboch strán sporu pre odstránenie rozporov z hľadiska zodpovedania otázky „aké konkrétne nehnuteľnosti nájomcovia reálne v teréne užívajú alebo obhospodarujú, príp. vykonanie ohliadky na mieste za účelom preverenia týchto skutočností“.

4.3. Žalovaní k vyjadreniu žalobcov ďalej namietali absentujúce zohľadnenie a skúmanie existencie dobrej viery/dobromyseľnosti na ich strane spojenej s reálnym výkonom vlastníckeho práva vo svetle aktuálnej judikatúry (najmä) Ústavného súdu SR. V tejto súvislosti poukázali na uznesenie NS SR zo dňa 08. 11. 2011 sp. zn. 1Sžr 38/2011, rozsudok NS SR z 25. 08. 2011 sp. zn. 5Sžo 230/2010, uznesenie NS SR z 28. 03. 2011 sp. zn. 5Cdo 87/2010, ako aj nález ÚS SR zo 16. 03. 2016 I. ÚS 549/2015, rozhodnutie ÚS ČR v náleze III. ÚS 247/14 z 28. 01. 2016, ako aj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. 04. 2017 sp. zn. 18Co 27/2016.

4.4. V zmysle uvedeného sú preto názoru, že súd mal pri hodnotení a vykonaní predložených listinných dôkazov (ktoré de facto nevykonali), pri riadnom zistení skutkového stavu veci zaoberať sa aj otázkou dobromyseľnosti a riadneho výkonu vlastníckeho práva z ich strany, keď konali v dobrej viere, správnosť

rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky, prenajali sporné nehnuteľnosti v zmysle predloženej nájomnej zmluvy a do dnešného dňa vystupovali a vystupujú ako riadni vlastníci konajúci v dobrej viere. Pri hodnotení konkurencie vlastníckych práv strán sporu sa súd mal zaoberať existenciou dobrej viery na ich strane pri ich vstupe do užívania nehnuteľností po obnovení ich vlastníckeho práva v roku 1993, resp. v roku 1995 a následnou možnosťou vydržania vlastníckeho práva a rovnakou mierou sa mal súd zaoberať otázkou nesplnenia základných podmienok pre platné nadobudnutie vlastníckeho práva právnymi predchodcami žalobcov v roku 1948.

5. K podanému vyjadreniu žalovaných sa vyjadrili opätovne žalobcovia, ktorí uviedli, že procesný úkon, ktorý mal nový právny zástupca žalovaných po prevzatí plných mocí k dispozícii, je uvedený v § 374 CSP a jeho účelom je umožnenie vyjadrenia odvolateľa k vyjadreniu protistrany k odvolaniu. Napriek uvedenému pomenovaniu svojho podania, toto podanie žalovaných sa nevyjadruje k predchádzajúcemu vyjadreniu žalobcov ani jediným slovom. Venuje sa kritike prvoinštančného rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo a vyjadrenie protistrany - ktoré prvoinštančný rozsudok obhajovalo, resp. polemizovalo so všetkými argumentmi uvádzanými v odvolaní - celkom odignorovali. Naďalej sa pridriavajú právnej argumentácii k odvolaniu, a vzhľadom na rozšírenú argumentáciu uvádzajú nasledovné:

- k údajnému nesprávnemu právnemu posúdeniu reštitučného podania ako paaktu uviedli, že Pozemkový úrad Nové Zámky v rámci reštitučného konania svojím rozhodnutím nemal právomoc odňať fyzickým osobám vlastníctvo nehnuteľného majetku. Túto právomoc mal len súd. Pokiaľ ho ale odňal, ide o právnu vadu takejto zápornej kvality (negatívnej hĺbky), že súd bol tento úkon úradu oprávnený posúdiť ako správny akt nulitný, ničotný, resp. ako paakt. Zároveň poukázali aj na preambulu zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a k inému poľnohospodárskemu majetku, kde je uvedené, že sa jedná o snahu zmierniť niektoré majetkové krivdy, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989;

- k údajnej absencii zohľadnenia existencie dobromyseľnosti na strane žalovaných uviedli, že boli to práve žalovaní, ktorí do návrhového (resp. vyzývacieho) konania predkladali všetky rozhodujúce podklady pre rozhodnutie a tieto zadovážovali, vôbec neboli pasívnymi subjektmi, len prijímajúcimi činnosť konajúceho orgánu. Žalovaní si pri dodržaní obvyklej opatrnosti nemohli nepoložiť otázku, kto vlastne s nehnuteľnosťami, o ktorých vrátenie žiadali, disponoval a nakladal, keďže majú zmenšenú výmeru. Kto teda vlastne časť z nehnuteľností geodeticky odčlenil a previedol na iné subjekty. Žalovaní si pre účely reštitúcie dali vypracovať dva geometrické plány, ktoré museli dávať dokonalý prehľad o úbytku výmer oproti stavu pred konfiškáciou. Je až nepochopiteľné, ako sa mohli nezaujímať, kto im z majetku odobral. Jednoduchým krokom sa mohli dostať ku kúpno-predajnej zmluve a zmluve o delbe z roku 1971, ktorej účastníkmi boli rodičia žalobcov. Ich tvrdenie, že nemohli žiadnym spôsobom disponovať vedomosťou o existencii konkurenčného práva je teda absolútne nepravdivé. Ostáva teda len konštatovať pri tvrdenom nadobudnutí vlastníctva, že podmienky začatia plynutia vydržacej doby teda určite neboli splnené. Vydržanie preto neprichádzalo do úvahy z tohto dôvodu ani neskôr;

- k údajnému nevykonaniu listinných dôkazov žalovanými preukazujúci reálny výkon vlastníckeho práva a držby sporných nehnuteľností - ako žalobcovia sú jednoznačne presvedčení, že resp. ich právni predchodcovia vlastníkmi boli, čo v prvoinštančnom konaní preukázali množstvom dôkazov o nadobudnutí vlastníctva a jeho postupnom predeďovaní a disponovaní s ním, spravovaní, pričom v tejto súvislosti poukazuje na argumentáciu uvedenú v prvom vyjadrení k odvolaniu. Pokiaľ žalovaní poukazujú na nedostatočné vykonanie dokazovania a nezohľadnenie listín, čím nemalo dôjsť k dostatočnému precíznemu zisteniu skutočného skutkového stavu veci, pričom súd mal v tomto kontradiktórnom konaní za účelom zisťovania akejkoľvek objektívnej pravdy z vlastnej iniciatívy viesť vyšetrovanie, uviedli: 1/ pre toto konanie zisťovanie stavu, kto to presne po reštitúcii reálne užíval, irelevantné strany, obidve zapísané na listoch vlastníctva sa nemohli navzájom vydržať, 2/ predložené listiny boli vykonané spôsobom, akým CSP pre vykonanie dôkazu listinou požaduje, 3/ predložené listinné dôkazy žiadna zo strán nespochybovala a ďalšie dokazovanie nepožadovala. Poukázali pritom na zápisnicu z pojednávania dňa 28. 05. 2019, kde prítomné strany uviedli, že ďalšie návrhy na dokazovanie nevznášajú a súd následne vyhlásil dokazovanie za skončené. Prenajímanie pôdy spôsobom, ako to urobili bez geodetického zamerania bolo absolútne typické a nijako menej hodnotné, či dokazujúce menšiu starostlivosť o majetok alebo menšiu dobromyseľnosť vlastníkov. Práve naopak, oprávnenosť prenajímania sporných pozemkov v celej časovej línii v danom prípade svedčí práve im.

5.1. Obsahom Dohody o vydaní nehnuteľností medzi žalovanými ako oprávnenými a PD Gbelce ako povinnou osobou zo dňa 11. 03. 1992 s doplnením 11. 01. 1993 sa dialo v rovnakom období, keď mali s

rovnakým družstvom uzatvorené nájomné zmluvy na sporné pozemky rodičia žalobcov (01. 10. 1991 až 03. 01. 1994). Dňa 15. 01. 1993 im bol vydávaný Družstevnícky podielový list ako oprávneným osobám podľa zákona č. 42/92 Zb. s vyčíslením majetkového podielu na transformovanom družstve za vnesenú pôdu do družstva. Teda, družstvo vôbec nemalo čo zároveň túto časť pôdy vydávať žalovaným. Pretože ich starí rodičia na pôde pracovali, boli to práve oni, kto vniesli pôdu do družstva. Po ich smrti časť pôdy odpredali a zostatok pôdy zostal už v družstevnom užívaní. Reštitučnú vydávaciu zmluvu, ktorá predchádzala reštitučnému rozhodnutiu, uzavreli žalovaní s nevlastníkom a zmluva bola preto absolútne neplatná. Ich vlastníctvo v tom čase nikto nespochybňoval.

6. K vyjadreniu žalobcov sa opätovne vyjadrili žalovaní podaním zo dňa 04. 06. 2020, ktorým sa vyjadrili k stanovisku žalobcov k otázke posúdenia rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky č. 300/92/1a z 08. 11. 1995. Zastávajú názor, že v prípade, ak by aj pripustili možnosť vadnosti uvedeného rozhodnutia, je možné hovoriť iba o vadnosti z hľadiska nesprávnych právnych účinkov rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky. Je možné sčasti súhlasiť so žalobcami v názore, že pozemkový úrad rozhodol o vlastníctve, resp. vo všeobecnosti založil nové práva v prospech nich, avšak nemožno hovoriť, že by týmto postupom došlo k odňatiu vlastníctva žalobcov. Možno pripustiť pri zohľadnení nadobúdacích titulov žalobcov, že rozhodnutie pozemkového úradu mohlo založiť existenciu duplicitného vlastníctva strán sporu. Táto potenciálna materiálna/vecná vadnosť rozhodnutia pozemkového úradu však zakladala možnosť preskúmania formou riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Nezakladala však právnu nulitu rozhodnutia ako takého. Upriamili pozornosť na konkrétne rozhodnutie pozemkového úradu z 11. 03. 1993 č. 300/92, kde sa uvádza, či nehnuteľnosti použité pre účely druhej pozemkovej reformy podľa listu uvedeného úradu zo dňa 17. 12. 1992 boli nehnuteľnosti pridelené do vlastníctva JRD, čiže právnickej osoby. Z uvedeného možno teda konštatovať, že pozemkový úrad v skutočnosti vykonal šetrenie pri realizácii reštitučného konania a postupoval v súlade s princípom materiálnej pravdy.

6.1. Žalobcovia nesprávne konštatujú, že odňatie vlastníckeho práva v podmienkach SR je výlučne úlohou súdov. Z uvedených dôvodov nie je možné označiť rozhodnutie pozemkového úradu za nulitný, ničotný právny akt, čiže paakt. Pokiaľ žalobcovia zdôraznili, že reštitučnými zákonmi sa nemôžu spôsobovať nové krivdy, uviedli, že práve inštitút náhradných pozemkov, ktorý jestvoval v čase obnovenia vlastníctva žalovaných, bol prostriedkom, ako zabrániť potenciálnym novým krivdám spôsobených reštitúciami. Konali preto v dobrej viere voči povinnej osobe, ako aj voči pozemkovému úradu a boli pripravení v prípade, ak by takáto situácia nastala, prijať vydanie náhradných pozemkov. K tomu však nedošlo, preto zostali v dobrej viere vlastníckymi nehnuteľnosťami, vstúpili do držby bez akéhokoľvek vedomia o existencii prídelových listín žalobcov z roku 1948.

6.2. Poukázali na definíciu pojmu paakt, ako aj na judikatúru súdov ČR a SR (uznesenie NS SR zo 04. 12. 2008 sp. zn. 8Sžo 171/2008, uznesenie NS SR z 28. 06. 2012 sp. zn. 8Sžf 42/2011, rozsudok NS SR z 18. 04. 2012 sp. zn. 2Sžo 31/2011, rozsudok NS ČR z 13. 05. 2008 sp. zn. 8Afs 78/2006 a rozsudok NS SR z 31. 05. 2016 sp. zn. 1Sza 11/2016).

6.3. Žalovaní si dovoľujú vyvrátiť chybné úvahy a tvrdenia žalobcov o neexistencii dobromyseľnosti a dobrej viery v procese obnovenia ich vlastníckeho práva rozhodnutím pozemkového úradu, ako aj následného užívania a držby predmetných nehnuteľností. Na ich strane v čase obnovenia vlastníckeho práva (rok 1993) a počas ich držby nenastala žiadna skutočnosť, ktorá by držbu ovplyvnila alebo inak prerušila plynutie premlčacej lehoty. Nemožno od nich spravodlivo požadovať, aby disponovali automaticky vedomosťou o existencii konkurenčného (duplicitného) vlastníckeho práva, ktoré bolo zapísané do katastra nehnuteľností niekoľko rokov po obnovení ich vlastníctva. Spochybniť objektívnu dobrú vieru bolo možné napr. ak by pri zápise vlastníctva žalobcov na nový LV došlo k uvedeniu poznámky o existencii duplicitného vlastníctva na LV žalovaných - k takémuto kroku však nedošlo. V skutočnosti sa o stav svojich nehnuteľností začali zaujímať až v roku 2014, kedy došlo k zápisu poznámky o duplicitnom vlastníctve. V súvislosti s posudzovaním dobromyseľnosti poukázali na uznesenie NS SR z 24. 04. 2017 sp. zn. 3Cdo 17/2016, ako aj nález ÚS SR zo 16. 03. 2016 I. ÚS 549/2015. Dovoľujú si súhlasiť s konštatovaním, že povinná osoba (PD) v zásade nemala pristúpiť k vydaniu nehnuteľností, avšak dovolili si podotknúť, že možnú nesprávnosť postupu povinnej osoby z roku 1993 nemožno pripočítavať na ich ľarchu, keďže jednak samotné obdobie nevlastníctva prebehlo až na základe rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky a taktiež je objektívne zrejmou a nevyvrátiiteľnou skutočnosťou, že vlastníctvo v tej dobe nebolo nijako evidované alebo inak uvedené v určenom registri

(neexistoval žiaden list vlastníctva k daným nehnuteľnostiam s vlastníctvom žalobcov). Z uvedeného je nutné vyvodiť nesprávny právny záver žalobcov o postupe súdu, ktorý nedostatočne skúmal a nezaoberal sa vôbec otázkou reálneho užívania nehnuteľností stranami sporu a možnosťou jeho vydržania pri práve rozoberanej konkurencii práv a pri zohľadnení aplikácie princípu „vigilantibus iura scripta sunt“ - teda, právo praje bdelym, kde práve nebdeľy a neopatrný postup žalobcov mal z ich pohľadu za následok stratu ich vlastníctva v prospech vydržania žalovanými. Pokiaľ by sa pripustila úvaha o materiálnej nesprávnosti dnes aj tak právoplatného a nemeniteľného rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky, užívanie nehnuteľností potvrdili existenciou nájomných zmlúv, ktoré mali celkom za následok práve rozoberané vydržanie, ako aj naplnenie jeho podmienok. Súd prvej inštancie sa však v tomto smere v napadnutom rozsudku vecou nezaoberal.

7. K vyjadreniu žalovaných sa písomne vyjadrili žalobcovia, ktorí zhodne so svojimi predchádzajúcimi vyjadrenia k odvolaniu žalovaných navrhli rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. K vyjadreniu žalovaných k posúdeniu rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky uviedli, že aj keď boli v čase reštitúcie vlastníckymi nehnuteľností, tak rozhodnutie pozemkového úradu mohlo založiť popri tom k tým istým pozemkom aj ďalšie vlastníctvo, a takto vlastne vzniklo duplicitné vlastníctvo strán sporu. Predmetným správnym rozhodnutím mali žalovaní nadobudnúť vlastníctvo aj v prípade, že rovnaký majetok vlastnili iné fyzické osoby. Zdôraznili, že duplicitné vlastníctvo neexistuje, môže ísť iba o duplicitný zápis (evidenciu) vlastníctva. Vlastníctvo je len jedno a odstraňovanie duplicity znamená proces ustálenia, ktoré vlastníctvo je správne zapísané. V tejto súvislosti poukázali na rozsudok NS ČR 22Cdo 382/2002 zo dňa 21. 05. 2003. Pokiaľ boli v čase reštitúcie vlastníckymi predmetných pozemkov oni, reštitučným rozhodnutím ďalšie vlastníctvo popri ich vlastníctve vzniknúť nemohlo. Je to navzájom nezlučiteľné. Keďže nemôže existovať dvojité vlastníctvo dvoch rozdielnych subjektov k rovnakej nehnuteľnosti, pričom sa nejedná o žiadnu formu spoluvlastníctva, nadobudnutiu vlastníctva na ich strane na základe titulu reštitúcie by musel predchádzať zánik (odňatie) vlastníckeho práva žalobcom a jeho prechod na žalovaných. Uvedené bolo mimo právomoc Pozemkového úradu Nové Zámky, na to mal právomoc jedine súd.

7.1. Pokiaľ žalovaní uvádzali, že nie je možné im klásť na ťarchu a ukladať povinnosť zadovážovať a zisťovať podklady do predmetného reštitučného konania, uviedli, že kúpna zmluva a zmluva o deľbe zo dňa 29. 12. 1971, ktorou ich rodičia vyčlenili z nehnuteľností pridelených ich rodičom (na podklade geometrického plánu), časť týchto nehnuteľností odpredali ďalším fyzickým osobám, bola žalovaným kedykoľvek prístupná, kedy o to prejavili záujem. Po registrácii na bývalom Štátnom notárstve sa zmluvy zasielali na vyznačenie do evidencie nehnuteľností tak, ako to aj účastníci podľa obsahu žiadali. Žalovaní si na Pozemkovom úrade Nové Zámky nárok na vydanie nehnuteľností uplatnili 18. 03. 1992, keď predložili zároveň dohodu o vydaní nehnuteľností s povinnou osobou (absolútne neplatnú, zo dňa 06. 03. 1992). Požadovaný oprávnený záujem na preverenie potrebných informácií k predmetným nehnuteľnostiam samozrejme osvedčiť bez problémov mohli. Samotný obsah zmluvy potvrdzuje, že ich rodičia sa snažili svoje zdedené vlastníctvo z prídely vo vtedajšom verejnom registri evidovať tak, ako to vtedy bolo možné. Neodčlenené pozemky zostali v družstevnom užívaní a išlo o tzv. holé vlastníctvo a listy vlastníctva sa k nim počas družstevného užívania nezakladali.

7.2. Žalovaní pri dodržaní základnej obvyklej opatrnosti v období reštitučného konania mali ľahký prístup k týmto informáciám, boli navyše odborne zastúpení v právnej geodetickej oblasti. Nie je možné u nich hovoriť o existencii dobromyseľnosti a to nie z pohľadu ich subjektívneho presvedčenia, ale na základe posúdenia týchto uvádzaných objektívnych okolností, nezávislých od ich vôle a nezávislých na ich skutočnej vedomosti (rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo 234/2009, 4Cdo 287/2006, 5Cdo 49/2010). Pri začatí plynutia tvrdenej vydržacej doby, tá plynúť nikdy nezačala.

7.3. Vec užívali ako vlastníci, nakladali s ňou, prenajímali ju podnikateľským subjektom, ktorí s ňou nakladali tak, ako to bolo jedine poľnohospodársky možné. V prílohe svojho vyjadrenia predložili kópie originálov LV č. XXXX a č. XXXX kat. úz. A. a zdôrazňujú, že list vlastníctva, na ktorom je zaevidované vlastníctvo žalobcov (č. 1959) bol založený v roku 1998, pričom list vlastníctva žalovaných (č. 1791) bol založený v roku 1996. Z tejto skutočnosti žalovaní vyvodzujú, že v čase vzniku ich LV nemohli vedieť o duplicitne, pretože boli dobromyseľní a pozemky mohli vydržať.

7.4. Pokiaľ žalovaní poukazujú na to, že žalobca v 3. rade sa stal podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností až v roku 2013, je to pravda, kedy bol zapísaný z titulu dedenia po svojom

otcovi, ale jeho otec Z. O. bol na tomto liste vlastníctva zapísaný predtým, čo preukazuje obsah uvedeného notárskeho osvedčenia.

7.5. Pokiaľ žalovaní aplikujú nález ÚS SR I. ÚS 549/2015 zo 16. 03. 2016, žalobcovia uvádzajú, že v danom prípade nejde o platnosť prevodu od prevodcu nevlastníka zapísaného v katastri, ale o vydržaní a to za situácie, keď skutoční vlastníci na liste vlastníctva zapísaní boli a s vecou nakladali ako starostliví hospodári.

7.6. Pokiaľ ide o samotné nájomné zmluvy, nie je pravdou, že v nich absentovala výmera pozemkov, označenie, či katastrálne územie. Najstaršia blanketová zmluva transformujúceho sa poľnohospodárskeho družstva bola skutočne všeobecnejšia, ale takéto zmluvy družstvo predkladalo všetkým vlastníkom pôdy, na ktorých hospodáril. Pri výmere o výpočte majetkového podielu na transformovanom družstve bolo uvedené, že bol vyčíslený „podľa výmery vnesenej pôdy“, u ktorej teda neboli žiadne pochybnosti. Dosvedčujú to nielen ústrižky platieb nájomného od jednotlivých nájomcov, ktoré si starostlivo uschovávali, ale aj nájomné zmluvy s posledným nájomcom v časovej línii firmou GREENPOINT, s. r. o. od roku 2003, ktoré iba prirodzene nadväzovali na predchádzajúce zmluvy. Pravdou je jedine to, že si ako drvivá väčšina malých vlastníkov poľnohospodárskej pôdy v extraviláne pozemky nedali aj geometricky zamerať. Neboli však preto žiadnymi nedbalými vlastníkmi, ale presne naopak, boli starostlivými hospodármi, čo v konaní aj preukázali relevantnými dôkazmi o dlhodobom nakladaní s pozemkami pridelenými nespochybniteľným nadobúdacím titulom ich predkov.

8. Podľa § 470 odsek 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8.1. Podľa § 470 odsek 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci v popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácie konania, ak by boli v neprospech strany.

9. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zrušil dovtedy platný procesný predpis, ktorým bol Občiansky súdny poriadok a ustanovil, že platí aj pre (dovtedy) začaté konania (princíp okamžitej aplikovateľnosti), keď účinky úkonov dovtedy učiných podľa OSP zostávajú zachované.

10. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých vyhovujúcich výrokoch (III., IV.) a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania (V.) je potrebné podľa § 389 odsek 1 písmeno b/ CSP zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 odsek 1 CSP.

11. Podľa § 389 odsek 1 písmeno b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 389 odsek 1 písm. b/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

Povinnosťou súdov rozhodnutie odôvodniť v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúceho z článku 36 a nasl. Listiny základných práv a slobôd,

ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené spornou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, príp. dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvoinštančného, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý súdny proces (uznesenie Ústavného súdu SR z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

12.1. Sudca v odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a jeho odôvodnenie. Súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu pri vydávaní rozhodnutia, to znamená, že musí byť preskúmateľné.

13. Z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vyplynulo, že súd prvej inštancie sa zaoberal v zmysle § 137 písm. c/ CSP tým, či žalobcovia majú v danej veci naliehavý právny záujem. Ďalej posudzoval kolíziu dvoch práv, a to práva žalobcov ako právnych nástupcov prídelcov, ktorí sporné nehnuteľnosti nadobudli na základe výmeru o vlastníctve pôdy, a na druhej strane žalovaných, resp. ich právnych predchodcov, ktorým boli do vlastníctva sporné nehnuteľnosti prinavrátené na základe uplatnených reštitučných nárokov. Súd prvej inštancie vyhovel podanej žalobe, keď dospel k záveru, že žalobcom vlastnícke právo svedčí na základe Výmeru o vlastníctve pôdy, ktorým boli sporné nehnuteľnosti pridelené do vlastníctva ich právnym predchodcom. Pokiaľ si žalovaní odvodzovali svoje vlastnícke právo od Rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky č. 300/92 zo dňa 11. 03. 1993 v spojení s opravným rozhodnutím Pozemkového úradu Nové Zámky č. 300/91/la zo dňa 08. 11. 1995, teda od rozhodnutia vydaného príslušným pozemkovým úradom podľa reštitučného predpisu, dospel k záveru, že reštituentom bolo do vlastníctva vrátené niečo, čo v tom čase bolo už vo vlastníctve iných súkromných fyzických osôb a predmet reštitúcie nebol spôsobilým predmetom na vydanie podľa zákona č. 229/91 Zb. V konaní pritom nebolo preukázané, že by právní predchodcovia žalobcov alebo samotní žalobcovia o svoje vlastníctvo k nehnuteľnostiam prišli. Na druhej strane, pokiaľ žalovaní v konaní poukazovali na nadobudnutie vlastníctva na základe rozhodnutia kompetentného správneho orgánu, a to príslušného pozemkového úradu, cítia sa vlastníkmi sporných nehnuteľností. Zároveň však v priebehu celého konania poukazovali na dôveru v správnosť údajov zákonom zriadeného registra a poukazovali aj na svoju dobromyseľnosť pri držbe nehnuteľností. Súd prvej inštancie sa týmito ďalšími rozhodujúcimi skutočnosťami, tvrdenými žalovanými v konaní, nezaoberal a v dôvodoch svojho rozhodnutia sa vôbec nevysporiadal s otázkou (ne)nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanými vydržaním, pokiaľ dospel k záveru, že žalovaní vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam nemohli nadobudnúť na základe rozhodnutia príslušného pozemkového úradu. Táto skutočnosť mala za následok, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnené, resp. vôbec sa súd otázkou dobromyseľnosti a tvrdého vydržania vlastníckeho práva žalovanými nezaoberal, čo malo za následok zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, a keď takýmto postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Napriek tomu, že uvedené pochybenie súdu prvej inštancie malo za následok zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a vrátenia mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd považuje za potrebné aj z hľadiska hospodárnosti konania, ale aj v zmysle § 391 ods. 2 CSP vyjadriť svoj názor na čiastkové skutkové a právne otázky, ktoré súvisia aj so zrušením rozhodnutia súdu prvej inštancie.

14. V prvom rade odvolací súd považuje za potrebné vyjadriť sa k rozsahu a dôvodom podaného odvolania, ale aj k následným vyjadreniam žalovaných po tom, čo došlo k zmene právneho zástupcu na ich strane. Súd prvej inštancie v zmysle § 374 CSP zaslal odvolateľovi (žalovaným) vyjadrenie žalobcu k podanému odvolaniu a umožnil mu k nemu vyjadriť sa. Je potrebné súhlasiť s názorom právneho zástupcu žalobcov, že napriek tomu, že vyjadrenie žalovaných zo dňa 18. 03. 2010 je označené ako „Vyjadrenie žalovaných k vyjadreniu žalobcov“, nejde o vyjadrenie, ale žalovaní vo svojom podaní v rozsahu 22 strán rozširujú rozsah podaného odvolania, ako aj samotné odvolacie dôvody. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP, v zmysle ktorých je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania (okrem prípadov pod a/ až c/), ako aj odvolacími dôvodmi. Z podaného

odvolania žalovaných nesporne vyplynulo, že rozsudok súdu prvej inštancie bol napadnutý v rozsahu vyhovujúcich výrokov, to znamená vo výroku III., IV., ako aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania V. Pokiaľ ide o odvolacie dôvody, týmito je odvolací súd viazaný a na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, už odvolací súd nemôže prihliadať, aj keby takéto porušenia zistil. To znamená, že odvolací súd pri rozhodovaní o podanom odvolaní prihliada len na také dôvody, ktoré boli uplatnené v lehote pre podanie odvolania a zároveň vyšli v odvolacom konaní najavo. Inak povedané, odvolateľ (žalovaní) mohli meniť, modifikovať a dopĺňať dôvody podaného odvolania a toto právo využiť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Odvolací súd preto preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom rozsahu, a to viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania zo dňa 19. 12. 2019, keď ďalšími podaniami žalovaných - a to vyjadrením žalovaných zo dňa 18. 03. 2020, ako aj zo 04. 06. 2020 - nebolo už prípustné meniť, modifikovať a dopĺňať podané odvolanie. Odvolací súd preto obmedzil svoju preskúmovaciu činnosť na rozsah a dôvody uvedené v odvolaní, ktoré bolo podané v zákonom stanovenej lehote.

15. Podľa § 137 písmeno c/ CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

15.1. Základnou podmienkou dôvodnosti, a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Rozumie sa tým právny záujem žalobcu. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t. j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosť, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovanými je popieraná existencia (neexistencia) práva žalobcu, teda je tu stav, že právo medzi stranami konania je sporné (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi stranami); jestvuje ohrozenie práva, či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom; jestvuje potreba odstránenia tejto neistoty, resp. ohrozenie práva. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu (rozsudok NS SR z 30. 06. 2016 sp. zn. 1Cdo 324/2014).

15.2. Okolnosť, že je ako vlastník určitej nehnuteľnosti, ktorá je predmetom spoluvlastníctva v katastri nehnuteľností popri žalobcovi zapísaný aj žalovaný (duplicitný zápis) odôvodňuje vždy naliehavý právny záujem žalobcu na určení, že je vlastníkom takej nehnuteľnosti. Súdne rozhodnutie o určení vlastníckeho práva je vždy podkladom na vykonanie zmien zápisu katastra nehnuteľností (rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo 163/2005).

15.3. V prejednávanej veci nebolo sporné, že žalobcovia v 1. až 3. rade sa domáhajú určenia ich spoluvlastníckeho práva podľa podielov ako je uvedené v podanej žalobe. Z listu vlastníctva, a to z LV č. XXXX, vyplýva, že ako spoluvlastníci sporných nehnuteľností sú vedení žalobcovia 1. až 3. (ako spoluvlastníci „E“ KN parcel) a zároveň na tomto LV je uvedená poznámka, že hodnovernosť ich vlastníctva je spochybnená z dôvodu evidencie duplicitného vlastníctva žalovaných v 1. až 3. rade k tým istým pozemkom, avšak evidovaných ako parcely „C“ KN na LV č. XXXX, resp. ich časti.

Pokiaľ teda súd prvej inštancie v bode 11. rozsudku dospel k záveru, že je tu daný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe žalobcov, lebo len rozhodnutím súdu môže dôjsť k zmene zápisu v katastri nehnuteľností, čím dôjde k odstráneniu duplicity vlastníctva a pochybností o tom, kto je vlastníkom, resp. spoluvlastníkom sporných nehnuteľností, je tento jeho záver správny a odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písm. c/ CSP na požadovanom určení.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia sa domáhajú určenia, že sú podieloví spoluvlastníci, a to: žalobca v 1. rade - K. S., rod. S., nar. XX. XX. XXXX, r. č.: XXXXXX/XXX, bytom G. pod Z. č. XXX, štátna príslušnosť Slovenská republika v podiele 1/4 iny z celku, žalobca v 2. rade - F. K. S., rod. S., nar. XX. XX. XXXX, r. č.: XXXXXX/XXX, bytom J. S. I., H. č. XXXX/XX, štátna príslušnosť Slovenská republika v podiele 1/4-iny z celku a žalobca v 3. rade - Z. O., rod. O., nar. XX.X.XXXX, r. č.: XXXXXX/XXX,

bytom K., S. XXX/XX, štátna príslušnosť Slovenská republika v podiele 2/4-ín z celku nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území A., obec A., okres Nové Zámky, a to:

-novovytvorených parciel: C-KN č. 13615/2 - zastavané plochy o výmere 1292 m², C-KN č. 13618/9-orná pôda o výmere 47284 m², C-KN č. 13634/3- ostatné plochy o výmere 5659 m², C-KN č. 13618/10 - orná pôda o výmere 15815 m², C-KN č. 13618/13 - zastavané plochy o výmere 140 m², C-KN č. 13618/16- orná pôda o výmere 652 m², C-KN č. 13634/8 - ostatné plochy o výmere 811 m², C-KN č. 13618/12 - orná pôda o výmere 1511 m², C-KN č. 13618/15 - zastavané plochy o výmere 445 m², C-KN č. 13618/17-orná pôda o výmere 28712 m², C-KN č. 13621/3-zastavané plochy o výmere 312 m², C-KN č. 13629/3 - trvalé trávne porasty o výmere 4688 m², C-KN č. 13631/6- orná pôda o výmere 24349 m² a C-KN č. 13634/5 - ostatné plochy o výmere 1123 m², vytvorených geometrickým plánom č. 11976454-S-Gp-F - 271/2017, vyhotoveným dňa 14.2.2018 Ing. Rastislavom Petkaničom - GEPOS, Nové Mesto nad Váhom, úradne overeným Okresným úradom Nové Zámky, katastrálnym odborom dňa 16. 05. 2018 pod č. 328/18, na oddelenie pozemkov p. č. 13615/2, 13618/9,10,12,13,15,16,17, 13621/3, 13629/3, 13631/6, 13634/3,5,8 a vymedzenie rozsahu duplicitného vlastníctva.

Geometrický plán č. 11976454-S-Gp-F - 271/2017, vyhotovený dňa 14. 02. 2018 Ing. Rastislavom Petkaničom - GEPOS, Nové Mesto nad Váhom, úradne overený Okresným úradom Nové Zámky, katastrálnym odborom dňa 16. 05. 2018 pod č. 328/18 je súčasťou rozsudku.

16.1. Žalobcovia žalobu odôvodňujú tým, že došlo k duplicitnej evidencii vlastníckeho práva k tým istým pozemkom na LV č. XXXX u každého zo žalujúcich spoluvlastníkov pod B1 až B3. Z rovnakého dôvodu bola na LV č. XXXX u každého zo spoluvlastníkov žalovaných pod B1 až B3 zapísaná poznámka o spochybnení hodnovernosti údajov v katastri, ktorá poznámka bola zapísaná aj na LV č. XXXX, aj na LV č. XXXX. O vykonaní týchto zápisov a ich zdôvodnení boli všetci dotknutí spoluvlastníci oboznámení oznámením o zápise poznámka katastrálnym úradom zo dňa 08. 07. 2014. Žalobcovia odvodzujú svoje nároky od svojich právnych predchodcov, a to K. O. a manž. M., rod. U., ktorí nadobudli predmetné nehnuteľnosti zapísané v súčasnosti na LV č. XXXX (bez CKN parciel č. 13618/4, 13618/5 a 13618/6 zapísaných na LV č. XXX kat. úz. A. v prospech manželov X. a M. S., ktorým boli tieto nehnuteľnosti ich právnymi predchodcami odpredané v roku 1973 kúpnu zmluvou registrovanou pod R-I-79/73), keď nehnuteľnosti nadobudli ich právní predchodcovia na základe výmeru o vlastníctve pôdy vydaný vtedajším Ministerstvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy pridelený podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR v znení nariadenia č. 46/1946 Sb. n. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení poľnohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v kat. úz. H. (A.) v celkovej výmere 13,5558 ha skonfiškovanej bývalému vlastníkovi Dr. Z. N., právnenému predchodcovi žalovaných v 1. až 3. rade, zapísanej v PKN vložke č. 1254 ako súčasť parciel 3618, 3619, 3620/26 a 3630. Žalobcovia tieto nehnuteľnosti nadobudli na základe dedičských rozhodnutí po svojich rodičoch. Žalobcovia tvrdia, že ich právní predchodcovia od pridelenia týchto nehnuteľností, tieto nikdy nestratili, disponovali s nimi, o čom svedčí aj odpredaj časti nehnuteľností v roku 1973 a po zmenách v roku 1990 tieto riadne prenajímali postupne viacerým nájomcom nepretržite až do objavenia sa duplicitného zápisu o vlastníctve predmetných nehnuteľností.

16.2. Žalovaní sa v konaní bránili tým, že sporné nehnuteľnosti nadobudli po svojom právnom predchodcovi Dr. Z. N., ktorému boli počas obdobia socialistického režimu bez právneho dôvodu odňaté a neskôr podľa § 9 ods. 2 zák. č. 229/91 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení zákona č. 93/92 Zb. opätovne jeho právnym potomkom vydané, a to Rozhodnutím Pozemkového úradu Nové Zámky pod č. 300/92/Ia zo dňa 08. 11. 1995, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 11. 12. 1995. Zároveň uviedli, že tomuto predchádzalo pôvodné Rozhodnutie Pozemkového úradu Nové Zámky pod č. 300/92 zo dňa 11. 03. 1993, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 04. 1993 a od tejto doby mali žalovaní v 1. až 3. rade svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam aj zo strany štátu uznané a potvrdené. Žalovaní ďalej poukázali na skutočnosť, že ich právny predchodca Dr. Z. N. nikdy nebol odsúdený. Uznesením Krajského súdu v Prahe pod č. 2RK 334/92 zo dňa 30. 11. 1992 bolo jeho trestné stíhanie, zahájené Radnou komorou Krajského súdu trestného v Prahe zo dňa 28. 04. 1948, zastavené. Žalovaní tvrdili, že Československý štát nevladnil sporné nehnuteľnosti v čase, kedy bol predmetný výmer v prospech právnych predchodcov žalobcov vydaný. Za objektívnu skutočnosť, že odňatie vlastníckeho práva právnenému predchodcovi žalovaných bolo vykonané bez právneho dôvodu, je podľa samotných žalovaných zápis vkladu vlastníckeho práva v prospech Československého štátu v samotnej PK vložke č. 1254 pre kat. úz. A., časti B vlastníctvo, por. č. 17, z ktorého je evidentné, že sa tak stalo v roku 1959, pričom žalobcovia predložili Výmer o vlastníctve pôdy č. 3017/1948-10/B už zo dňa 11. 05. 1948. Zastávali názor, že pokiaľ štát nevladnil

sporné pozemky v čase vydávania výmeru, potom ani daný výmer nemohol zakladať hmotno-právne účinky pre nadobudnutie vlastníckeho práva v prospech právnych predchodcov žalobcov. Žalovaní v súčasnej dobe pozemky, ktoré sú predmetom tohto sporu, si dali zmerať geometrickým plánom a tieto sú prenajaté. Ich vlastníctvo je nepretržité, nerušené a majú za to, že doposiaľ o svoje vlastníctvo žiadnym legálnym spôsobom neprišli.

17. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že predložený výmer o vlastníctve sporných poľnohospodárskych nehnuteľností predkov žalobcov spĺňa predpísané náležitosti a je perfektný a preukazuje nadobudnutie vlastníckeho práva predchodcami žalobcov sa odvolací súd s týmto záverom súdu prvej inštancie stotožňuje.

18. Vychádzajúc zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie je potrebné konštatovať, že vecnú správnosť výmeru a jeho súlad s vtedy platnými predpismi nie je možné v súčasnosti preskúmať a takýto správny akt treba považovať za právny akt bezchybný, z ktorého musí súd v zmysle § 135 ods. 2 OSP (§ 186 ods. 1 CSP) vychádzať. Za nulitný akt možno považovať taký akt, ktorý bol vydaný nepríslušným orgánom štátnej správy, teda nad rámec právomoci toho-ktorého orgánu. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd SR aj v rozsudku 4Cdo 123/2003, uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 44/2004, v ktorom vyslovil názor, že výmery a prídelové listiny, ako verejné listiny, boli a aj sú v súčasnosti dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladu schopnými listinami a mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu. Môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný), ako i to, že nulitným aktom je správny akt vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom. Ten istý záver zaujal Najvyšší súd SR tiež v rozsudku 5Cdo 110/2000, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/2001, ako aj v rozsudku 2Cdo/337/2006 z 27. novembra 2007, obdobne aj v uznesení 4 Sž 88/1995, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR č. 65/1995, v uznesení 4 Sž 34/1997, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov R č. 77/1998 a napokon v rozsudku NS SR 5 Cdo 201/2012.

19. S poukazom a s prihliadnutím na spoločenskú situáciu, ako aj vtedajší právny výklad príslušných právnych predpisov, po skončení II. svetovej vojny bol štát nútený dať pred zabezpečením súladu medzi skutočným právnym stavom a stavom zapísaným v pozemkovej knihe prednosť tomu, aby pôda bola čo najrýchlejšie pridelená novým vlastníkom, ktorí by zabezpečili jej obhospodarovanie. S ohľadom na tieto spoločenské zmeny bol v tej dobe uplatňovaný výklad, podľa ktorého sa vlastníctvo k obhospodarovanej pôde nenadobúdalo ani zápisom vlastníctva do pozemkových kníh, ani vyhotovením listín, na ktorých základe by takýto zápis bolo možné vykonať. Podľa vtedajšieho výkladu sa vlastníctvo nehnuteľností nadobúdalo oprávneným prevzatím faktickej držby, nie až prevzatím držby knihovnej. Vlastníctvo zabraného pozemkového majetku sa teda v povojnovej dobe nadobúdalo už tým, že nový vlastník zabranú pôdu oprávnené prevzal a začal na nej hospodáriť. Vyhotovenie vkladových listín a zápis do pozemkovej knihy boli už len vykonaním knihovného poriadku, ktorým mal byť následne uvedený stav zápisu v pozemkovej knihe a v pozemkovom katastri daný do súladu so skutočným právnym stavom. Vykonaním knihovného poriadku žiadne práva nevznikli, len už existujúcim právam bola poskytnutá verejná publicita. Preto z prípadného nevykonania knihovného poriadku nemožno vyvodiť, že by nevzniklo právo, ktoré malo byť do pozemkovej knihy zapísané. Z týchto skutočností potom vyplýva, že stačilo k prechodu vlastníckeho práva u nehnuteľností faktické prevzatie štátom. K prechodu vlastníckeho práva prevzatím pritom nebolo potrebné vykonanie zápisu do pozemkovej knihy, ani vyhotovenie vkladovej listiny. Samotná okolnosť, že vlastníctvo štátu nie je v katastri zapísané tam, kde bola v pozemkovej knihe zapísaná poznámka zamýšľaného prevzatia, ešte neznamená, že štát sa vlastníkom zabraných nehnuteľností nestal. rozhodujúca je okolnosť, či štát nehnuteľnosti fakticky prevzal (viď rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 180/2009).

Z uvedeného je zrejmé, že ak výmer bol vydaný na to oprávneným subjektom a obsahuje všetky podstatné náležitosti, má povahu verejnej listiny so všetkými z toho vyplývajúcimi právnymi dôsledkami. Pridelenie pozemkov na základe takéhoto prídelového rozhodnutia osídľovacieho úradu predstavuje originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva, nie je podstatné, že o takomto nadobudnutí nebol vykonaný zápis do pozemkovej knihy, príp. bol vykonaný neskôr. Nadobudnutie konfiškovaného majetku podľa dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Zb. bolo verejno-právnej povahy a právoplatným rozhodnutím osídľovacieho úradu bolo o tomto nadobudnutí rozhodnuté. Bolo to rozhodnutie prídelové. Pre nadobudnutie vlastníckeho práva prídelcom tu nebol potrebný ani vklad vlastníckeho práva do

pozemkových kníh (tzv. intabulácia práv alebo vykonanie knihovného poriadku), ani hmotné odovzdanie nehnuteľností (rovnako nález ÚS ČR z 21. 10. 1998, III. ÚS 423/1997). Podľa rozsudku NS SR sp. zn. 4Cdo 123/20003, výmery a prídelové listiny ako verejné listiny boli a aj sú v súčasnosti dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladu schopnými listinami spôsobilými na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Mimo rámec správneho súdnictva, všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu; môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný). Nulitným aktom je správny akt vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom, z ktorého nevznikajú žiadne právne následky, na rozdiel od aktu neplatného, pri ktorom sa uplatní prezumpcia jeho správnosti až do doby zrušenia jeho účinkov (zrušením alebo zmenením). Súd je viazaný rozhodnutím správneho orgánu o prúdele nehnuteľnosti potiaľ, je je povinný vychádzať z jeho účinkov, ktoré sa prejavujú v tom, že právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva je rozhodnutie o ich prúdele (rovnako tiež rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo 198/2008, 5Cdo 110/2000, 2Cdo 337/2006, 4 SŽ 88/1995, 4SŽ 37/1997, 5Cdo 198/2008 zo dňa 17. 06. 2009 a 3Cdo 45/2008 zo dňa 26. 05. 2009).)

20. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že uznesením Radnej komory Krajského súdu trestného v Prahe zo dňa 28. 04. 1948, ktoré bolo vyvesené dňa 05. 05. 1948 bol podľa § 29 ods. 3 zákona č. 50/1923 Zb. a § 13 ods. 1 až 3 zákona č. 23/1948 Zb. zabavený všetok majetok osôb majúci na území Československej republiky, medzi ktorými osobami sa nachádzal pod bodom 5. Dr. Z. N., nar. XX. XX. XXXX, ktorý bol právnym predchodcom žalovaných. Právnym predchodcom žalobcov K. O. a manž. M., rod. U. bol výmerom vydaným Poverením podošospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave zo dňa 11. mája 1948 pridelený podľa nariadenia č. 104/45 v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. n. SNR o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení poľnošospodárskych majetkov Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa do vlastníctva majetok - nehnuteľnosti v kat. úz. H. v celkovej výmere 135 558 ha vo vložkách č. 1254 ako parcela č. 3618, 3619, 3620/26 a 3630, pričom išlo o majetok bývalého vlastníka Dr. Z. N.. Uvedený výmer je opatrený pečiatkou a podpisom povereníka. V zmysle vyššie uvedeného je potrebné uzavrieť, že sporné nehnuteľnosti boli právnym predchodcom žalobcov pridelené zákonným spôsobom a právnym predchodcom, ale ani žalobcom toto vlastnícke právo nebolo odňaté zákonným spôsobom. Vzhľadom na odvolacie námietky žalovaných, výmer ako doklad o vlastníctve prídelcu nebolo možné považovať za nulitný právny akt, ale za akt, u ktorého sa prezumovala jeho správnosť. K uvedenému je potrebné poukázať na judikatúru NS SR a medzi inými aj na judikované rozhodnutie pod sp. zn. 4Cdo 123/2003 (R 44/2005), v ktorom najvyšší súd uviedol, že „výmery a prídelové listiny ako verejné listiny boli aj sú v súčasnosti dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladu schopnými listinami a mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu, môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný), to znamená akt vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom, z ktorého nevznikajú žiadne právne následky, na rozdiel od aktu neplatného, pri ktorom sa uplatní prezumpcia o správnosti až do doby zrušenia jeho účinkov.“ Súd je viazaný rozhodnutím správneho orgánu o prúdele nehnuteľností potiaľ, pokiaľ je povinný vychádzať z jeho účinkov, ktoré sa prejavujú v tom, že právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva je rozhodnutie o ich prúdele (podobné rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo 84/2010.

S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd potom odvolacie námietky žalovaných, že v čase vydávania výmeru Čsl. štát nemohol byť vlastníkom sporných nehnuteľností, považuje za právne irelevantné a nie sú spôsobilé zmeniť záver súdu o tom, že výmer bol dokladom o vlastníctve prídelcu, a teda zákonným titulom nadobudnutia vlastníckeho práva. Ani namietaná skutočnosť, že konfiškácia majetku bola do PK vložky č. 1254 zapísaná až v roku 1959 nemá vplyv na uvedené závery, tak súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu.

20.1. Žalovaní si vlastnícke právo k nehnuteľnostiam odvodzujú od rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky zo dňa 11. 03. 1993 v znení opravného rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky zo dňa 08. 11. 1995, ktorým bola schválená dohoda o vydaní nehnuteľnosti podľa § 9 ods. 2 zák. č. 229/91 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnošospodárskemu majetku. Uvedeným rozhodnutím bola schválená dohoda o vydaní nehnuteľností, ktoré prešli do vlastníctva štátu podľa § 6 ods. 1 písm. p/ zákona, ktorú dohodu uzavreli dňa 11. 03. 1992 s doplnením 11. 01. 1993 oprávnené osoby (syn pôvodného vlastníka v pomere 1-ica a dcéra pôvodného vlastníka v pomere 1-ica, pričom sa jednalo aj o nehnuteľnosti zapísané vo vložke č. 1254). Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že k odňatiu vlastníckeho práva došlo bez právneho dôvodu, pričom podľa preverenia bolo zistené, že nehnuteľnosti boli pridelené do vlastníctva JRD, čiže právnickej osoby. V zmysle § 11 ods. 1

písm. a/ citovaného zákona nebolo možné vydať pozemky alebo ich časti v prípade, ak pozemok bol vo vlastníctve fyzickej osoby, alebo k pozemku bolo zriadené právo osobného užívania s výnimkou prípadov uvedených v § 8. Pozemkový úrad pri rozhodovaní v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 229/91 Zb. sa nedostatočne zaoberal otázkou, či vydaniu sporných pozemkov nebránia zákonné prekážky predpokladané v § 11 ods. 1 v danom prípade podľa písmena a/, t. j. že pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby. Vzhľadom na vyššie uvedené závery ohľadne výmeru ako dokladu o vlastníctve prídelcu, ktorý keď výmer je zároveň verejnou listinou a prezumuje sa jej správnosť, bolo nesporné, že v čase schvaľovania dohody o vydaní nehnuteľností (11. 03. 1993) boli vlastníkami sporných nehnuteľností nachádzajúcich sa vo vložke č. 1254 na základe výmeru právni predchodcovia žalobcov, resp. žalobcovia, ktorá skutočnosť bránila v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ vydať takéto pozemky, ktoré v čase vydania neboli ani vo vlastníctve štátu, ani právnickej osoby, a preto pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetom vydania nehnuteľností boli pozemky, vydaniu ktorým bránilo zákonné ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ zák. č. 229/1991 Zb., je tento jeho právny názor správny.

21. Žalovaní napokon v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch namietali, že súd prvej inštancie vôbec nezdôvodnil a nezaoberal sa otázkou reálneho užívania nehnuteľností stranami sporu a možnosťou vydržania vlastníckeho práva žalovanými pri práve rozoberanej konkurencii práva a pri zohľadnení zásady, že právo praje bdelym, kde práve nebdelí ani opatrný postup žalobcov mal z ich pohľadu za následok stratu ich vlastníckeho práva v ich prospech, a to titulom vydržania.

Súd prvej inštancie v snahe čo najspravodlivejšie usporiadať veci dospel k záveru, že vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam patrí žalobcom a to na základe výmeru, ktorým nehnuteľnosti nadobudli do vlastníctva ich právni predchodcovia. Rozhodnutie pozemkového úradu vyhodnotil ako nulitný akt, pretože bolo vydané niečo, čo podľa názoru súdu podľa zákona nebolo spôsobilé vydania, keď sa mohli vydávať len nehnuteľnosti, ktoré boli v čase vydania vo vlastníctve štátu, resp. právnických osôb, avšak nie nehnuteľností vo vlastníctve fyzických osôb. Napriek tomu, že žalovaní považovali svoje vlastnícke právo zo strany štátu uznané a potvrdené rozhodnutím pozemkového úradu a od tohto rozhodnutia užívali sporné nehnuteľnosti dobromyseľne a nepretržite, bez najmenších pochybností ako svoje vlastné a ako s vlastnými nakladali, k čomu pripojili ako dôkaz nájomnú zmluvu, ktorú majú uzatvorenú aj v súčasnosti s nájomníkom, v tomto smere je potrebné prisvedčiť žalovaným, že súd prvej inštancie sa tvrdeniami žalovaných, že splnili okrem iného aj podmienky stanovené na vydržanie vlastníckeho práva, nezaoberal.

22. Podľa § 132 Občianskeho zákonníka vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

23. Podľa § 134 odsek 1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu 3 rokov, ak ide o hnutelnosť a po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

24. Podľa § 130 odsek 1 Občianskeho zákonníka oprávneným držiteľom je ten, kto so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí.

25. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ustálenú rozhodovaciu prax v otázke vydržania.

Vydržanie vlastníckeho práva je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby veci vykonávanej po zákonom stanovenú dobu. Funkciu vydržania je možné umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere, že je jej vlastníkom, pričom táto dobrá viera (dobromyseľnosť) je podľa platnej úpravy daná „so zreteľom na všetky okolnosti“. Opakom ovládania veci držiteľom je nečinnosť vlastníka. Vydržanie tak hojí najmä vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu. V prípade, že zmluva je neplatná pre vadu, o ktorej nemohol nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť, alebo ak tu výnimočný titul vôbec nie je a nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu titul je, stane sa nadobúdateľ vecí jej oprávneným držiteľom a pri splnení ďalších podmienok ju vydrží. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym. Okrem spôsobilého predmetu vydržania a spôsobilého subjektu vydržania základnými predpokladmi vydržania sú oprávnená držba a nepretržitosť tejto držby počas celej zákonom stanovenej doby. V zmysle ust. §

129 ods. 1 a § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávneným držiteľom je ten, kto nakladá s vecou ako s vlastnou a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí (4Cdo 283/2009).

26. Držba je faktický stav, pri ktorom má držiteľ vec vo svojej moci, užíva ju a požíva plody a úžitky z nej, disponuje ňou, príp. vykonáva činnosť ktorá pripúšťa trvalý alebo opätovný výkon. Tvrdenia držiteľa, že mu vec patrí a že s ňou nakladá ako s vlastnou, musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo po celú vydržaciú dobu dôvodné (R 8/1991). Oprávneným je držiteľ, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí. Neoprávnený je teda držiteľ, ktorý so zreteľom na všetky okolnosti nie je (nemôže byť) dobromyseľný o tom, že vec alebo právo patrí. Dobromyseľnosť držby zaniká v momente, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne boli spôsobilé vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec patrí (3MCdo 7, 8/2010).

27. Podľa konštantnej judikatúry oprávnená držba predpokladá, že držiteľ je v dobrej viere, že mu vec alebo právo patrí a je v tejto dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam; uvedené podmienky musia byť splnené súčasne. Dobrá viera spočíva v presvedčení držiteľa, že je vlastníkom veci, ktorú drží alebo subjektom práva, ktoré vykonáva, po prípade, že sú dané právne skutočnosti, ktoré majú za následok vznik vykonávaného práva. Dobrá viera je vnútorný psychický stav držiteľa. Zo zákona vyplýva, že nestačí prostá subjektívna dobrá viera; oprávnený držiteľ musí byť v dobrej viere „so zreteľom ku všetkým okolnostiam“. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj na okolnosti, za ktorých vôbec mohlo vecné právo vzniknúť, teda aj na právny dôvod (titul), ktorý by mohol mať za následok vznik tohto práva, vydržanie ktorého sa tvrdí. Dobromyseľnosť oprávneného držiteľa musí byť daná už pri vzniku držby a potom po celý priebeh vydržacej doby (3Cdo 96/2018).

27.1. Z vymedzenia pojmu „držba“ vyplýva záver prezentovaný v odbornej literatúre, že k jednej a tej istej veci nemôže vzniknúť viac práv držby. Môže vzniknúť len nedeliteľné právo viacerých subjektov spoločne vykonávať to isté právo držby (pozri Fekete I: Občiansky zákonník II. zväzok, Veľký komentár, Eurokódex 2015). Je teda vylúčené, aby vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti bola preukázaná faktická držba rovnako zo strany žalobcov, resp. ich právnych predchodcov a rovnako aj zo strany žalovaných.

28. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne vo veci konať a zaoberať sa tvrdením žalovaných, že nadobudli vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam vydržaním, pričom jeho povinnosťou bude vychádzať z vyššie uvedených rozhodnutí a zaoberať sa, či je tu na mieste poskytnúť ochranu dobromyseľného nadobúdateľa, či žalovaní boli v dobrej viere so zreteľom na všetky okolnosti, že im vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam patrí. Povinnosťou súdu bude dôsledne zistiť a vyhodnotiť všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, ako aj právne argumenty v danej veci a vo veci sa vyporiadať s tým, že napriek prijatým záverom v predchádzajúcom rozhodnutí, s ktorými sčasti sa stotožňuje aj odvolací súd, žalovaní mohli, resp. nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vydržaním. Jeho povinnosťou bude ustáliť, či tu nastal stav oprávnenej držby a prípadne, že táto sa preukáže, bude potrebné uviesť, po akú vydržaciú dobu s presným ustálením začiatku, ako aj konca jej plynutia, so zohľadnením všetkých okolností prípadu, najmä aj s preukázaním, či a kto vie preukázať takúto oprávnenú držbu nehnuteľností.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch III. a IV., ako aj vo výroku o náhrade trov konania (V.) podľa § 389 odsek 1 písm. b/ CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).